

**КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИТЛОВЕ ПРАВО

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 0101Педагогічна освіта
(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність 5.01010601 Соціальна педагогіка
(шифр і назва спеціальності)

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136564	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <i>1983</i>	Підпись <i>Чинець</i>
(підпись)	(правоша, очікування)
« <i>16</i> »	20 <i>16</i> р.

Київ – 2016 рік

Робоча програма з дисципліни «Житлове право» для студентів галузі знань 0101
Початкова освіта, спеціальності 5.01010601 Соціальна педагогіка.

Розробник: Рябоконь Ю.С., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і
правознавства Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії суспільних дисциплін і
правознавства

Протокол від «29» серпня 2016 року № 1

Голова циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства О.Бурдіна (Н.К.Бурдіна)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5 Модулів – 2 Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин 54 Тижневих годин: 1,5 години	Шифр та назва галузі знань 0101 Педагогічна освіта Шифр та назва спеціальності 5.01010601 „Соціальна педагогіка” Освітньо-кваліфікаційний рівень "молодший спеціаліст"	Нормативна Рік підготовки: 3 Семестр: 6 Аудиторні заняття: <i>30 годин</i>, з них: Лекції: <i>12 годин</i> Семінарські заняття: <i>10 год.</i> Індивідуальні заняття – 6 год. Підсумковий контроль – 2 год. Самостійна робота: <i>24 год.</i> Вид контролю: <u>залик</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Житлове право» є формування наукового світогляду, набуття навичок роботи з житловим законодавством, свідоме застосування в професійній діяльності набутих знань, виховання особистості, яка має високий рівень правової культури.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Житлове право» є

- ознайомити студентів з основами Житлового права України, як галузі права;
- формування правових знань з питань житлового законодавства України,
- «прищеплення» розуміння особливостей правового регулювання житлових відносин за умов переходу до ринкової економіки;
- розширити правовий світогляд студентів;
- засвоєння загально визначених принципів Житлового права;
- навчити студента самостійно аналізувати житлове законодавство України;
- набуття навичок практичного застосування здобутих знань студентами.

В результаті вивчення дисципліни у студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- Оволодіння студентами системою знань житлово-правової спрямованості, засвоєння понять та ознак фундаментальних інституцій житлового права та сприяння формуванню у них правової культури і правосвідомості.
- Курс «Житлове право» покликаний допомогти засвоїти категоріально-понятійний апарат науки та законодавства житлового права. Вивчення цього курсу безпосередньо вплине на формування наукового світогляду і загальної культури у сфері приватноправових відносин, дасть можливість зрозуміти зміст, характер та особливості житлових правовідносин.
- Формування у студентів певного обсягу житлово-правових знань, вироблення навичок аналізу приватноправових явищ, подій, інститутів та виявлення їх причинно-наслідкових зв'язків, самостійне узагальнення теорії та практики науки житлового права та житлового законодавства.
- Розвиток юридичного мислення студентів, набуття навичок уміло орієнтуватися в питаннях найму (оренди) житла, користування, управління житлом, отриманням його у власність тощо керуючись отриманими знаннями, із застосування житлового законодавства України

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. ОСНОВИ ЖИТЛОВОГО ПРАВА

Лекція 1. Житлове право як галузь права(2 год.).

Предмет, об'єкт, мета, завдання курсу навчальної дисципліни «Житлове право», основні категорії.

Методи житлового права, як галузі права. Система житлового права. Місце житлового права в правовій системі України. Характеристика особливостей житлового законодавства. Розвиток житлового законодавства в Україні. Сучасні тенденції розвитку житлового законодавства. Конституційне право на житло, його зміст. Конституційні та інші законодавчі гарантії цього права. Житлове законодавство, як складова законодавства України.

Методи правового регулювання житлових відносин. Джерела житлового права. Збереження принципу правонаступництва у житловому законодавстві України.

Значення Закону України “Про приватизацію державного житлового фонду” у регулюванні житлових відносин.

Основні поняття теми: право, закон, теорія житлового права, предмет житлового права, метод житлового права, функції житлового права, житлове законодавство, житлові правовідносини.

Семінар 1. Правове регулювання житлових відносин (2 год.).

Лекція2. Житловий фонд України, як об'єкт житлових правовідносин (2 год.)

Поняття житлового фонду України, його характеристика, призначення та складові. Юридична класифікація жилих будинків і жилих приміщень за ознакою правосуб'єктності. Приватний житловий фонд: структура, особливості регулювання житлових відносин. Правові підстави виникнення житлових відносин у приватному житловому фонду. Правові підстави виникнення права приватної власності на житло. Особливості правового регулювання житлових відносин у будинках житлово-будівельних кооперативів.

Поняття житлового фонду як об'єкта колективної власності. Структура цього фонду. Особливості правового регулювання житлових відносин у будинках колективного житлового фонду. Житловий фонд житлових і житлово-будівельних кооперативів.

Фонд жилих приміщень і жилих будинків, що є власністю колективного сільськогосподарського підприємства. Особливості виникнення житлових правовідносин у колективному житловому фонду.

Державний житловий фонд, його структура. Особливості правового регулювання житлових правовідносин у будинках і жилих приміщеннях, побудованих або набутих іншим законним шляхом за рахунок власних коштів підприємств (житловий фонд підприємства).

Основні поняття теми: житловий фонд, житлово-будівельний кооператив, класифікація жилих будинків.

Лекція 3. Приватизація житлового фонду (2 год.)

Законодавче регулювання приватизації державного та муніципального житлового фонду. Механізм приватизації державного та муніципального житлового фонду. Право громадян на приватизацію житлового фонду. Правові засади приватизації житлового фонду. Приватизація житла в будинку, що потребує ремонту. Приватизація громадського житлового фонду. Приватизація допоміжних приміщень жилого будинку. Реприватизація житла.

Основні поняття теми: приватизація, об'єкт, житлові правовідносини, житловий фонд, структура житлового фонду, Державний житловий фонд, муніципальний житловий фонд, право власності, реприватизація.

Семінар 2. Житловий фонд України, його призначення (2 год.)

Модуль 2. ВИКОРИСТАННЯ ЖИТЛА

Лекція 4. Реалізація права власності на житло (2 год.)

Особливості правового регулювання користування жилими приміщеннями у будинках колективного житлового фонду. Порядок організації житлово-будівельного кооперативу.

Нормативне регулювання дальнього розвитку житлової кооперації. Прийняття громадян у члени житлово-будівельного кооперативу. Суб'єкти права на квартиру у будинках житлових і житлово-будівельних кооперативів. Права й обов'язки членів житлово-будівельного кооперативу та членів їх сімей.

Права членів сім'ї наймача кооперативу. Зміни кооперативно-житлових правовідносин. Поділ паю у ЖК і ЖБК. Передача права на пай члену сім'ї. Договір найму і договір оренди жилого приміщення у будинках ЖК і ЖБК. Обов'язки членів житлового кооперативу щодо утримання жилих приміщень. Користування жилими приміщеннями у будинках колективних сільськогосподарських підприємств. Правові питання закріплення права власності на жилі приміщення в будинках житлово-будівельних кооперативів.

Нормативне регулювання розвитку молодіжних житлових комплексів у сучасних умовах. Особливості створення та діяльності МЖК.

Основні поняття теми: кооператив, молодіжні житлові комплекси, договір найму та оренди, пай, суб'єкт права на квартиру .

Семінар 3. Забезпечення громадян жилими приміщеннями у будинках державного і колективного житлового фонду (2 год.)

Лекція 5. Правове регулювання користування житлом (2 год.)

Суб'єкти права на нього за договором найму. Поняття члена сім'ї наймача житлового приміщення. Права й обов'язки членів сім'ї наймача. Визначення предмета договору найму житлового приміщення. Зміни до договору найму житлового приміщення, умови і правові підстави таких змін.

Договір оренди житлового приміщення у будинках (квартирах), що належать громадянам на праві приватної власності, як форма користування житловою площею у цих будинках (квартирах). Особливості користування квартирою за умов договору найму приміщення.

Правове регулювання орендних житлових відносин. Форма і зміст договору оренди помешкання. Строки. Права та основні обов'язки сторін, предмет договору, строк договору оренди, орендна плата. Підстави припинення договору, наслідки його припинення, а також розірвання договору оренди житлового приміщення. Квартирна плата, порядок її нарахування. Пільги по квартирній платі. Порядок користування житловим приміщенням.

Обмін житловими приміщеннями. Нормативне регулювання порядку обміну житловими приміщеннями. Усунення обмежень у здійсненні обміну квартир. Умови, за яких обмін житловими приміщеннями не дозволяється.

Право наймача на заміну житла більшого розміру на квартиру меншого розміру. Форми компенсації такої заміни. Збереження права на житлове приміщення за громадянами у разі їх тимчасової відсутності. Бронювання помешкань.

Основні поняття теми: оренда житла, квартирна плата, пільги по квартирній платі, тимчасові мешканці, наймач житла .

Семінар 4. Користування жилими приміщеннями у будинках (2 год.)

Лекція 6. Захист житлових прав громадян (2 год.)

Поняття захисту та його підстави. Нотаріальний, адміністративний, судовий захист. Характеристика категорій спорів, що розглядаються у судовому порядку. Засоби забезпечення позовів з житлових спорів та особливості виконання рішень. Загальна характеристика спорів, що виникають з житлових правовідносин. Підвідомчість розгляду і вирішення житлових спорів. Судовий порядок розгляду

житлових спорів. Розгляд житлових спорів господарським судом. Порядок розгляду житлових спорів в адміністративному порядку.

Основні поняття теми: житлові спори, судовий захист, Державна виконавча служба, боржник, позивач, відповідач.

Семінар 5. Захист житлових прав громадян (2 год.)

Навчально-методична карта дисципліни «Житлове право»

Разом: 54 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 10 год., самостійна робота – 24 год., індивідуальні заняття – 6 год., мкр – 2 год.

Розділи	Модуль 1 ОСНОВИ ЖИТЛОВОГО ПРАВА						Модуль 2 ВИКОРИСТАННЯ ЖИТЛА					
Назва розділів	1		2		3		4		5		6	
Лекції	Житлове право як галузь права(2 год.)	Житловий фонд України, як об'єкт житлових правовідносин (2 год.)	Приватизація житлового фонду (2 год.)	Виникнення та реалізація права власності на житло (2 год.)	Забезпечення промадян житими приміщеннями у будинках державного і колективного житлового фонду (2 год.)	Правове регулювання користування житлом (2 год.)	Користування жилими приміщеннями у будинках (2 год.)	Захист житлових прав громадян (2 год.)	Захист житлових прав громадян (2 год.)	Модульний контроль		
Дати	Правове регулювання житлових відносин (2 год.)	Юридична класифікація жилих будинків і жилих приміщень. Житловий фонд України, його призначення (2 год.)										
Теми лекцій	Теми семінарських занять											
Самостійна робота												
ІНДЗ												
Поточний контроль						Модульний контроль						
Підсумковий контроль											Модульний контроль	

5. Структура навчальної дисципліни

№ n/n	<i>Назви теоретичних розділів</i>	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Індивідуальні заняття
Модуль 1. ОСНОВИ ЖИТЛОВОГО ПРАВА								
1.	Житлове право як галузь права	4	2	2		2		
2.	Приватизація житлового фонду	8	4	2	2	4		
3.	Житловий фонд України, як об'єкт житлових правовідносин	9	5	2	2	2	1	2
	Всього	11	11	4	4	8	1	2
Модуль 2. ВИКОРИСТАННЯ ЖИТЛА								
4.	Реалізація права власності на житло	8	4	2	2	4		
5.	Правове регулювання користування житлом	8	4		2	4		2
6.	Захист житлових прав громадян	12	5	2	2	4	1	2
	Всього	28	13	8	6	16	1	4
	Разом	54	24	12	10	24	2	6

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Правове регулювання житлових відносин	2
2	Житловий фонд України, його призначення	2
3	Забезпечення громадян жилими приміщеннями у будинках державного і колективного житлового фонду	2
4	Користування жилими приміщеннями у будинках	2
5	Захист житлових прав громадян	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Житловий фонд.	4
2	Права й обов'язки суб'єктів житлового права	4
3	Підстави набуття права власності на житло	4
4	Припинення житлових правовідносин	4
5	Утримання житлового фонду	4
6	Захист житлових прав громадян	4
	Разом	24год.

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Житлове право» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи
1. Відвідування лекцій	1
2. Відвідування семінарів (практичних)	1
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5
4. Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10
6. Опрацювання фахових джерел	10
7. Написання реферату	15
8. Виконання модульної контрольної роботи	30
9. Виконання тестового контролю (експрес-контролю)	10
10. Творча робота, есе	20

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповідь, повідомлення, дискусія.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначену тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

РОЗРАХУНОК БАЛІВ

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1. Відвідування лекцій	1	6	6
2. Відвідування семінарів (практичних)	1	5	5
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	6	30
4. Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10	4	40
6. Виконання модульної контрольної роботи	25	2	50
Всього			131
Коефіцієнт			1,31

Загальне оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу, з, можливими незначними недоліками.
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань (умінь), з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з можливістю повторного прослуховування досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10. Методичне забезпечення

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

11. Очікувані результати:

- Оволодіти системою знань житлово-правової спрямованості, засвоєти поняття та ознаки фундаментальних інституцій житлового права, застосовувати принципи житлового права, засвоїти основи конституційного права та житло, визначати коло житлово-правових відносин
- Засвоїти особливості здійснення суб'єктивного житлового права та виконання суб'єктивного житлового обов'язку, визначати межі здійснення суб'єктивних житлових прав та знати про їх обмеження, засвоїти особливості вчинення правочинів предметом яких є житло
- Засвоїти основні положення щодо виникнення, здійснення та припинення права на житло, оволодіти системою обмежень щодо права власності на житло, засвоїти основні положення та особливості інших речових прав на житло

- Засвоїти порядок та підстави набуття житлового приміщення у будинках державного та громадського житлового фонду, засвоїти основні положення та особливості договорів комерційного та соціального найму житлового приміщення, оволодіти основними положеннями щодо порядку отримання житла із житлового фонду соціального призначення та житлового фонду спеціального призначення
- На підставі аналізу вітчизняного законодавства оволодіти порядком захисту житлових прав та інтересів у суді, засвоїти поняття та види відповідальності у житловому праві

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Галянтич М.К. Житлове право України: Навч. посіб. – К.: Хрінком Інтер, 2007. – 528 с.
2. Галянтич М.К., Дрішлюк А.І., Лічман Л.Г. Здійснення та судовий захист суб'єктивних житлових прав: Монографія. - Київ-Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. - 496 с
3. Житлове право України : Навчальний посібник / Галянтич М.К. - К: Юрінком Інтер, 2008. - 528 с.
4. Житлове законодавство України / вид. „Істина”. – 2008. – ст. 320.
5. Житлове законодавство України. Комунальні послуги. Тарифи і пільги: Зб. нормат. актів. – К: Юрінком Інтер, - 2007. – ст. 416.
6. Житлове право України: Навч. посіб./за ред.. В.С. Гопанчука, Ю.О. Заіки. – К.: Істина, 2003. – 208 с
7. Коментар Житлового кодексу УРСР // Системи інформаційно-правового забезпечення ЛІГА:ЗАКОН, 2009 р.(електронне видання).
8. Мічурін Є.О., Сліпченко С.О., Соболев О.В. Житлове право України Науково-практичний посібник. -Харків: Еспада, 2004. - С.318.
9. Радченко Л.І. Цивільно-правове регулювання відносин у сфері житлового будівництва.: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. - К., 2009 - 18 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР.
2. Закон України “Про судоустрій” від 07 лютого 2002 р. № 3018-III.
3. Закон України “Про об’єднання співвласників багатоквартирного будинку” від 29 листопада 2001 р. № 2866-III.
4. Закон України “Про заставу” від 02 жовтня 1992 р. № 2654-XII.
5. Закон України “Про нотаріат” від 02 вересня 1993 р. № 3425-XII.
6. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”.
7. Закон України “Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів” (витяг) від 23 вересня 1997 р. № 540/97-ВР.
8. Закон України “Про приватизацію державного житлового фонду”.
9. Закон України “Про приватизаційні папери” від 09 березня 1992 р. № 2173-XII.
10. Закон України “Про передачу об’єктів права державної та комунальної власності” від 03 березня 1998 р. № 147/98-ВР.

11. Закон України “Про внесення змін до деяких законів України у зв’язку з прийняттям Закону України “Про передачу об’єктів права державної та комунальної власності” від 06 жовтня 1995 р. № 163-XIV.
12. Жилищний кодекс Української ССР: Науч.-практич. коментарий / М. А. Голодний и др. — К., 1990.

Допоміжна

1. Галянтич М. К., Коваленко Г. І. Житлове право України: Навч. посіб. — К., 2002.
  12. Мичурин Е. А. Договоры с жильем. — Харьков, 2001.
  13. Мічурін Е. О., Сліпченко С. О., Соболєв О. В. Житлове право України: Наук.-практ. посібник. — Харків, 2001.
  15. Радзієвська Л. К., Пасічник С. Г. Нотаріат в Україні: Навч. посіб. — К., 2008.
  16. Цивільне право / Під ред. Д. В. Бобрової, О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, О. А. Підопригори. — К., 1997.
-
1. Житловий кодекс Української РСР.
  2. Концепція державної житлової політики: Схвалена Постановою Верховної Ради України від 30 червня 1995 р. № 254/95.
  3. Про Концепцію розвитку житлово-комунального господарства в Україні: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 1995 р. № 150.
  4. Концепція розвитку житлово-комунального господарства України.
  5. Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР: Постанова Ради Міністрів Української РСР і Української Республіканської Ради професійних спілок від 11 грудня 1984 р. № 470.
  6. Правила обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР.
  7. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”.
  8. Про затвердження переліку хронічних захворювань, при яких особи, що хворіють на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, не можуть проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім’ї: Наказ Міністерства охорони здоров’я УРСР від 08.02.85 № 52.
  9. Про порядок надання додаткової жилої площи особам, які внаслідок Чорнобильської катастрофи перенесли променеву хворобу будь-якого ступеня або стали інвалідами, дітям-інвалідам, які потребують особливого догляду, та сім’ям, що втратили годувальника з числа осіб, віднесених до категорії 1: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1996 р. № 1589.
  10. Порядок надання додаткової жилої площи особам, які внаслідок Чорнобильської катастрофи перенесли променеву хворобу будь-якого ступеня або стали інвалідами, дітям-інвалідам, які потребують особливого

догляду, та сім'ям, що втратили годувальника з числа осіб, віднесеніх до категорії 1.

11. Про затвердження Правил обліку громадян, які бажають вступити до житлово-будівельного кооперативу: Постанова Ради Міністрів Української РСР і Української республіканської ради професійних спілок від 5 червня 1985 р. № 228.
12. Правила обліку громадян, які бажають вступити до житлово-будівельного кооперативу.
13. Про затвердження примірного статуту Житлово-будівельного кооперативу: Постанова Ради Міністрів Української РСР від 30 квітня 1985 р. № 186.
14. Примірний статут Житлово-будівельного кооперативу.
15. Про дальший розвиток житлово-будівельної (житлової) кооперації:
16. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 1992 р. № 593.
17. Про затвердження Правил обміну жилих приміщень в Українській РСР: Постанова Ради Міністрів Української РСР від 31 січня 1986 р. № 31.
18. 22. Правила обміну жилих приміщень в Українській РСР.
20. Про служbowі жилі приміщення: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 лютого 1988 р. № 37.
21. Перелік категорій працівників, яким може бути надано служbowі жилі приміщення.
22. Положення про порядок надання служbowих жилих приміщень і користування ними в Українській РСР.
23. Про затвердження Примірного положення про гуртожитки: Постанова Ради Міністрів Української РСР від 3 червня 1986 р. № 208.
24. Примірне положення про гуртожитки.
25. Правила користування приміщеннями житлових будинків і прибудинковими територіями: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1992 р. № 572.
26. Про оплату житлово-комунальних послуг населенням України: Постанова Верховної Ради України від 18 березня 1999 р. № 512-XIV.
27. Про встановлення граничного розміру плати за проживання в студентських гуртожитках: Наказ Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства фінансів України від 21.12.98 № 453/362/260.
28. Про Основні напрями забезпечення житлом населення України на 1999–2005 роки: Указ Президента України.
29. Про порядок обстеження стану жилих будинків з метою встановлення їх відповідності санітарним та технічним вимогам та визнання жилих будинків і жилих приміщень непридатними для проживання: Постанова Ради Міністрів Української РСР від 26 квітня 1984 р. № 189.
30. Положення про порядок обстеження стану жилих будинків з метою встановлення їх відповідності санітарним і технічним вимогам та визнання

- жилих будинків і жилих приміщень непридатними для проживання.
31. Про вдосконалення шляхів розвитку молодіжного житлового будівництва: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1996 р. № 1300.
  32. Положення про молодіжний житловий комплекс.
  33. Положення про порядок надання пільгового довготермінового державного кредиту молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) житла.
  34. Про затвердження Положення про Фонд сприяння молодіжному житловому будівництву: Наказ Державного комітету України у справах сім'ї та молоді від 9 вересня 1999 р. № 188/1.
  35. Про порядок введення в дію Закону України “Про приватизацію державного житлового фонду”: Постанова Верховної Ради України.
  36. Закон України “Про приватизацію державного житлового фонду”.
  37. Про механізм впровадження Закону України “Про приватизацію державного житлового фонду”: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1992 р. № 572.
  38. Порядок надання наймачам одноквартирних будинків і квартир будинків, включених до планів ремонту, компенсації за не проведений ремонт.
  39. Порядок участі в організації та фінансуванні ремонту приватизованих житлових будинків їх колишніх власників.
  40. Порядок визначення коефіцієнтів споживчої якості квартир (будинків), що підлягають приватизації.
  41. Порядок виплати грошової компенсації наймачам за заміну зайданих квартир на квартири меншою площею.
  42. Про порядок передачі квартир (будинків) у власність громадян: Положення Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 15 вересня 1992 № 56.
  43. Положення про порядок передачі у приватну власність громадян незавершених будівництвом будинків садибного типу.
  44. Про затвердження Тимчасового положення про порядок передачі громадянами житла, що перебуває у їх приватній власності, органу, який здійснює поліпшення житлових умов: Наказ Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 1 червня 1995 р. № 24.
  45. Про затвердження Інструкції про порядок державної реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна, що перебувають у власності юридичних та фізичних осіб: Наказ Державного комітету з будівництва, архітектури та житлової політики України від 9 червня 1998 р. № 121.
  46. Інструкція про порядок державної реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна, що перебувають у власності юридичних та фізичних осіб (додається).
  47. Закон України “Про приватизаційні папери”.

48. Про затвердження коефіцієнта конверсії приватизаційних майнових сертифікатів і житлових чеків: Постанова Верховної Ради України.
49. Про випуск в обіг приватизаційних житлових чеків: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 1993 р. № 305.
50. Закон України "Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності" від 3 березня 1998 р.
51. Закон України "Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності"".
52. Про поетапну передачу у комунальну власність об'єктів соціальної сфери, житлового фонду сільськогосподарських, переробних та обслуговуючих підприємств, установ і організацій агропромислового комплексу, заснованих на колективній та інших формах недержавної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 р. № 1060.
53. Про затвердження Положення про порядок передачі в комунальну власність загальнодержавного житлового фонду, що перебував у повному господарському віданні або в оперативному управлінні підприємств, установ та організацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 листопада 1995 р. № 891.
54. Положення про порядок передачі в комунальну власність загальнодержавного житлового фонду, що перебував у повному господарському віданні або в оперативному управлінні підприємств, установ та організацій.
55. Про поетапну передачу у комунальну власність територіальних громад великих міст (з населенням понад 100 тис. чол.) об'єктів теплопостачання споживачів житлово-комунальної сфери: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1998 р. № 2074.
56. Про прискорення реформування житлово-комунального господарства: Указ Президента України.
57. Про затвердження Програми проведення житлово-комунальної реформи на 1999–2001 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 січня 1999 р. № 113.
58. Про затвердження Положення про порядок організації та діяльності об'єднань, що створюються власниками для управління, утримання і використання майна житлових будинків, яке перебуває у загальному користуванні: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 липня 1995 р. № 588.
59. Положення про порядок організації та діяльності об'єднань, що створюються власниками для управління, утримання і використання майна житлових будинків, яке перебуває у загальному користуванні.
60. Про затвердження Типового статуту об'єднання (товариства) співвласників

багатоквартирного будинку: Наказ Державного комітету України по житлово-комунальному господарству, Фонду державного майна України від 5 квітня 1996 р. № 28/389.

61. Типовий статут об'єднання (товариства) співвласників багатоквартирного будинку.
62. Положення про порядок державної реєстрації об'єднань (товариств) співвласників багатоквартирних будинків.
63. Щодо оподаткування співвласників багатоквартирних будинків: Лист Державної податкової адміністрації України від 7 квітня 1999 р. № 5257/7/15–1217.
64. Про затвердження Положення про порядок відшкодування власникам житла витрат на технічне обслуговування внутрішньо будинкових мереж та обладнання житлового фонду і збирання платежів з населення: Наказ Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 17 жовтня 1996 р. № 87.
65. Положення про порядок відшкодування власникам житла витрат на технічне обслуговування внутрішньо будинкових мереж та обладнання житлового фонду і збирання платежів з населення.
66. Про вдосконалення системи державного регулювання розміру квартирної плати та плати за утримання будинків і прибудинкових територій: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 червня 1998 р. № 939.
67. Про затвердження Типового положення про порядок конкурсного відбору підприємств для утримання житлових будинків і прибудинкових територій та Типового договору на утримання житлових будинків і прибудинкових територій: Наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 7 вересня 1998 р. № 194.
68. Типове положення про порядок конкурсного відбору підприємств для утримання житлових будинків і прибудинкових територій.
69. Типовий договір на утримання житлових будинків і прибудинкових територій.
70. Закон України “Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні”.
71. Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”.
72. Закон України “Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні”.
73. Закон України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.
74. Про затвердження Методики визначення розміру грошової компенсації за втрачене нерухоме майно в разі самостійного переселення з радіоактивно забруднених територій: Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій, та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 24 вересня 1998 р. № 290.

75. Закон України “Про державну службу”.
76. Закон України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”.
77. Закон України “Про міліцію”.
78. Закон України “Про прокуратуру”.
79. Закон України “Про Службу безпеки України”.
80. Про затвердження Положення про порядок проведення безоплатного капітального ремонту жилих будинків (квартир) інвалідів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківчиною, членів сімей загиблих військовослужбовців та прирівняних до них осіб: Наказ Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 5 серпня 1994 р. № 73.
81. Положення про порядок проведення безоплатного капітального ремонту жилих будинків (квартир) інвалідів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківчиною, членів сімей загиблих військовослужбовців та прирівняних до них осіб.
82. Закон України “Про тимчасову заборону стягнення з громадян України пені за несвоєчасне внесення плати за житлово-комунальні послуги”.
83. Рішення Конституційного Суду України щодо офіційного тлумачення положень пункту 6 статті 12 Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”, частин четвертої і п’ятої статті 22 Закону України “Про міліцію” та частини шостої статті 22 Закону України “Про пожежну безпеку” (справа про офіційне тлумачення терміна “член сім’ї”) від 3 червня 1999 р.
84. Про практику застосування судами законодавства про житлово-будівельні кооперативи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18 вересня 1987 р. № 9.
85. Про практику застосування судами законодавства, що регулює право власності громадян на жилий будинок: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 4 жовтня 1991 р. № 7.
86. Про судову практику в справах за скаргами на нотаріальні дії або відмову в їх вчиненні: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31 січня 1992 р. № 2.
87. Про судову практику у справах за позовами про захист права приватної власності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 1995 р. № 20.
88. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 р. № 9.
89. Про розгляд звернень відносно виселення громадян: Вказівка Генеральної прокуратури України від 23 жовтня 1996 р. № 8/74.
90. Житлове законодавство України (забезпечення житлом, приватизація, субсидії, захист власності). — К.: Юрінкомінтер, 1998.

